

Felelős szerkesztő
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Szerkesztőség:
I. ker. BELICEY-U.
9. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 120 k.
Negyedévre 30 k.
Egyes szám 2 k.
Kiadóhivatal:
I. K. BELICZEY
UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Községi többtermelés.

Múlt számunkban hirt adtunk községünknek, ha a tízenkettedik órában is, de végre mégis megjött ama szerencsés gondolatáról, mely a gyakorlatban okos kivitel által az adóterheket csökkentő többtermeléshez fog vezetni. Szerencsésen társul ehhez képviselőtestületünk azon legutóbbi határozata, amellyel aligha valami nagyon fésült állapotban levő községi pénzügyeink rendezésére szakemberekből álló bizottságot küldött ki.

Mink, akik hóhullámok nélkül is, télviz idején is ugyancsak izzadunk községi pótadónk alatt, csak örömmel láthatjuk e jelenségeket, mint biztató jeleket a községi vezetőség az iránt való és rég elkeltett megmozdulásának, hogy szakítanak ama eddigi községi pénzügyi politikával, amely a községi kiadások tulnyomó részét az adózó polgárok zsebéből fedezte, de nem törekedett arra, hogy egyéb hasznot-hajtó községi üzemek és vállalatok létesítésével az adófizető polgárok ter-terhein könnyítsen. Sőt!

Amit e téren csinált, pl. kenderáz-tató, „Árpád“, arra ráfizetett. Amiből hasznos tudott volna produkálni, azt vagy beszüntette — mint pl. a községi téglagyárat — vagy a kellő időben — mint pl. most a községi jéggyárat — üzemből nem tartotta, vagy megszerzését — mint pl. az önálló villany-telepet elmulasztotta, kezéből hosszú időre könnyelműen kiengedte.

Hát bizony két balkezes községi gazdálkodási politika volt ez, amelynek sivárságában csak az a remény nyújthat még vigaszt, hogy feltesszük, miszerint községi vezetőségünk ha a kellő megfontoltsággal és megfontoltsággal is, de a múlt e tekintetbeni sok és káros mulasztása által indokoltan egyre fokozódó gyorsasággal fog haladni azon a most megkezdett úton, amely községünk magas színvonalú többtermeléséhez, ez által adóterheink könnyítéséhez, s végeredményében községünk rég kívánatos fejlődéséhez, haladásához fog mindnyájunk javára és örömeire vezetni

Félmillió hold termőfölddel több lesz
Csongrád-Magyarországon.

Félmillió hold termőföld fekszik víz alatt a Duna—Tisza közén. Évtizedek hosszú sora óta vadvíz és mocsár ott a talaj és a lakosság szegény és nyomorgó, mert nincs ahol megteremjen a kenyere. Szeged, Kecskemét,

Csongrád, Halas, Szentés, Kistelek, Horgos és környékén vannak ezek a földek. Megmentésüket, lecsapolásukat, termőfölddé alakításukat negyven év óta tervezi már a kormány, de sohasem vitte keresztül.

A kisgazdapárt érdeme, hogy végre eldőltek ezeknek a földeknek is a sorsa. Egy egészségesebb földbirtokpolitika folytán elrendelték a Duna—Tisza közti vadvízek lecsapolását is.

A munkálatok két-három évet vesznek igénybe. Az árvízszabályozási munkálatok nagy munka alkalommal fognak szolgálni, közel ezer munkásra lesz szükség már a megindulásnál.

A lecsapolás által fél millió holddal több termőföld lesz Magyarországon.

Még két világháború lesz.

Két német tudós, Slomes-Reichenbach és Max Kammerich, akik már 1911-ben tudományos alapon megjövendölték az Osztrák-Magyar monarchia felbomlását, Lengyelország feltámadását, az orosz forradalmat, a német szociáldemokrata párt kettészakadását, most újra jövendölnek és pedig a következőket:

A német forradalom 1923. táján terrorista korszakra lép. Körülbelül ekkor Oroszországban újra cár uralkodik valószínűleg Romanov.

A németországi polgárháború 1924-ben a monarchia helyreállításával végződik. Itt Hohenzollern jogar marad, de két év múlva ezt az uralkodót is legyőzik, mire menekül, de elfogják és kivézik. Erre új rettenetes terror kezdődik és közel hat évig fog tartani. A mostani 1921. év és 1931. év között Németország és szomszédai között egy vagy két háború lesz, ezenkívül még egy, vagy két világháború is. Az 1938. év táján egy Cromvel, egy északi német, egy katonai diktátor kerekedik felül, aki miatt a nép sokat szenved. De öt év múlva új monarchia alakul, mely valamennyi németet egyesíti, a reneszánsz olyan korszaka kezdődik, melynek sem Németországon, sem egyebütt nem volt még párja.

Még ez évben hazatérnek Oroszországi hadifoglyaink.

A Magyar Távirati iroda jelenti: Hanetski követ, mint az orosz szovjetkormány megbízottja és Jungert Mihály dr. osztály tanácsos, mint a magyar kormány meghatalmazottja, múlt hó 28-án Riga-ban aláírták az egyezményt, melynek értelmében az összes magyar hadifoglyok, beleértve a visszatartott túsokat és polgári internáltakat, továbbá a halálraítélt Marschal századost, még ez év vége előtt vissza fognak térhetni hazájukba.

A jelentést még azzal az értesülésünkkel egészíthetjük ki, hogy az egyezés szerint, a mely sok tekintetben sulyosabb rekompenciákat tartalmaz, az összes hadifoglyok a közel jövőben hazatérhetnek.

Pártélet.

Választmányi ülés. A szarvasi kisgazdák és földmívesek pártkörének választmányi ülése f. hó 7-én rendes választmányi ülést tart délelőtt 8 órakor.

H I R E K.

— **Uj adók.** Megjelent az 1921. évi XXXIX. t.-c. az őrlési és a forgalmi adóról. A vámörölő malom az őrlés vagy hántolás végett bevitt gabonából 15, darálás vagy egyéb feldolgozás végett bevitt gabonából 8%-ot (porlással együtt) természetben visszatart. A vámörölő malom ez adó levonása után a legfeljebb 1.5%-ot tehető porlási százalék levonása után fennmaradó mennyiséget őrlési vagy bármely más díj felszámítása nélkül teljes mennyiségben kiadni köteles. Kereskedelmi málmoknál ugyanaz az őrlési adó. — **A forgalmi adó.** Csak mármaléval átruházható állat tulajdonjogának átruházása után a vételár, illetve az általános forgalmi ár 3%-a az adó, mely a szerző felet terheli. Ez az adó szeptember 1-én lép életbe. — **Általános forgalmi adó.** Ezen adó alá esik mindenki, aki az őstermeléstől különböző bármilyen önálló bevétel elnyerésére irányuló kereseti tevékenységet fejt ki. Tárgya az önálló kereseti tevékenység körében történt áruszállítás vagy bármely más munkateljesítmény. Alapja a szállított áruk, munkateljesítmények ellenértéke fejében fizetett összeg, vagy más ellenszolgáltatás. Az általános forgalmi adó kulcsa az adóalapnak 1.5%-a. Ez az adó is szept. 1-én lép életbe.

— **Megállapították a mezőgazdasági bizottságok hatáskörét.** A földművelésügyi és belügyminiszter a mezőgazdasági érdekképviselőtről szóló törvény végrehajtására rendeletet adott ki. A rendelet a községi, járási és vármegyei bizottságok hatáskörét, szervezetét, működését és más hatósági szervezethez való viszonyát rendezi. A bizottságoknak az lesz a hivatásuk, hogy a hatáskörük alá eső területen tárgyalás alá vegyék mindazokat a kérdéseket, amelyek a mezőgazdasági termelést, gazdasági rendet, a mezőgazdasággal kapcsolatos beszerzést, értékesítést, hitelügyet, közlekedést, továbbá a gazdák, mezőgazdasági munkások és cselédek helyzetét, egymáshoz való viszonyukat, valamint a gazdasági és népjóléti viszonyokat érintik. Ezenkívül a bizottságoknak az lesz a feladatuk, hogy, mint a mezőgazdasági érdekképviselők a mezőgazdaság és a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság egyetemleges érdekeit a közigazgatási hatóságok, közhivatalok és intézmények előtt képviseljék és a közhasznú kezdeményezést előmozdítsák.

— **A Tisza—Maros szögébe eső vármegyék.** (Békés, Csanád, Csongrád) kötelekbe tartozó községek közigazgatási érdekközösségbe való egyesítése s a közlebről megvalósítható közigazgatási közös céloknak kijelölése, megtárgyalása végett f. évi augusztus hó 20-án Hódmezővásárhelyen értekezletet fog tartani. Az értekezlet foglalkozni fog az új utak és gazdasági vasutak építésének kérdésével, a csapadék vizek levezetésének ügyével, az említett vármegyék területeibe eső és több ezer holdra rugó hullámterek jobb kihasználása kérdésével, végül a mezőgazdasági gyáripar ügyével s ezzel kapcsolatban a mezőgazdasági és az ipari szakoktatás kérdésével. Végül állást foglal azon eminens és közérdekek kivívására, hogy a legnagyobb fogyasztóival: a fővárossal közvetlen és elkülönített személy- és áruforgalmi összeköttetést kap-

junk úgy, hogy kereskedőink és iparosaink a fővárost egy napon belül megjárassák s viszont Budapest közönsége ugyancsak így felkereshessen bennünket, Magyarország legbővebben termő vidékét. Az értekezletre kibocsátott lelkes hangú meghívó — azt hisszük — gazdaköreinkben élénk visszhangot fog kelteni.

— **A vagyoadó és jövedelemadó-bevallások határidejét meghosszabbították.** Az 1920—21. évre szóló vagyoadó- és jövedelemadó-bevallások határidejét a pénzügyminiszter augusztus 15-ig hosszabbította meg.

— **Határozás.** Pataki Alfréd, a Békésszentandrás takarékpénztár könyvelője élete 35-ik, munkás élete 15-ik évében vasárnap rövid szenvedés után elhunyt. Társadalmunk rokonszenves tegyük korai elmulása általános rokonszenvet keltett, amely hétfőn délután végbe ment temetésén impozáns módon nyilatkozott meg.

— **Beküldött levél.** A „Szarvasi Hírlap” legutóbbi számában Szrnka Pál tanító levelét közli, amelyben arról panaszkodik, hogy nem tudott álláshoz jutni. Nevezett lap ehhez azt a megjegyzést fűzi többek közt, hogy mégis kapott kenyeret ez az elhagyott keresztény tanító zsidó embernél. Erre vonatkozólag most egyik olvasónk a következő levelet küldte be hozzánk: „Tisztelt Szerkesztőség! Szrnka Pál okl. tanítótól a múlt vasárnap délután értesültem (a cikk szombat délelőtti jelent meg) hogy ő sem Schwarcztól, sem semmi zsidótól semmiféle alkalmazásban nem részesült.” Ezek után igazán joggal kérdezhajjuk: „Hol itt az igazság?”

— **Elmarad a román fahéhozatal.** Az idény kezdetén az ország faellátását román és cseh áruval próbálták biztosítani. Romániában másfél milliárd lei értékű fa vár elszállításra és a román kormány nagyobb mennyiség kivételére meg is adta már az engedélyt. A közlekedési nehézségek miatt azonban a tárolóba nagyon kis része tudott csak átfönni a határon. A cséplés után a vagyonok annyira le lesznek foglalva, hogy a fahorgalom még kilátástalanabb lesz.

— **Gyula püspöki helynökséget kap.** Dr. Daimel Sándor alispánnál látogatást tett dr. Karácsonyi János nagyváradi kanonok, aki kijelentette, hogy Gyulán még az ősz folyamán püspöki helynökséget állítanak fel.

— **Időjóslás.** Sirius az ismert időjós, arról ad hírt, hogy 5-től 11-ig zivataros esők lesznek, erős lehűtéssel és viharos szelekkel; 12-től 15-ig kevés csapadék 16-tól—27-ig nagyobb zivatarok és viharok-vonulnak át az ország nagy részében, sőt a hegyes vidékeken havazni fog.

— **A pacemáns ruha.** Két jámbor somogyi pógár áll a Balaton partján és nézi a fürdőző népet.

— Hej, haj! — sóhajt az egyik.

— Oszd hollyan pacemáns pendelt hordanak a fehérceledék! — mondja a másik.

— Nem pendel az — vélekedik az első —, hanem ruha. Csak a vitől ragadoz.

Majd gondolkodik, töpreng, aztán szemére huzza a kalapot és csunyán fölszörnyűködik.

— Mi az, komám? — firtatja a másik. — Tán nem tetszik kigyelmednek?

— Tetszik biz a! — felel amaz. — Csak azon gondolkodom, hogy mivel ütém le az anyjukom derekát, ha közöttük vóna...

— **Borzalmas gyermekkinzás.** A veszprémi büntetőtörvényszék hathavi börtönre ítélte özvegy Stenner Józsefné, Jettinger Mária veszprémi asszont, aki úgy összevissza verte és sanyargatta Teréz nevű kilenc éves leányát, hogy az sérüléseivel egy teljes hónapig feküdt a kórházban. Az asszony folyton éhezettette, ütlegezte a szerencsétlen gyermeket. Téli idején meztelen hosszú utakra küldte s egész testét anyyira meggyötörte, hogy a kilenc éves kislány nem nyom többet egy két-három éves gyermek súlyánál. Orvosi vélemény szerint még

nem volt példa ilyen gyermekkinzásra, A szánalomraméltó kis teremést a rendőrség a veszprémi gyermekmenhelyben helyezte el.

— **15.000 ellátatlan.** Békésvármegye ellátatlan lakosságának összeírása megtörtént és a rendeletben foglalt kataszter elkészült. A múlt évben Békésvármegye egész területén 70.000 ellátatlan volt, — az új, megszorító rendelet értelmében az ellátatlanok száma 15.000 főre redukálódott. A megyében összesen 10.500 ellátatlant irtak össze, ezenkívül Gyulán 4222 személyt. A vármegye alispánja felterjesztést intézett a miniszteriumhoz, hogy az ujonnan összeállított kataszterrel szemben a múlt évi megállapítást vegye figyelembe a miniszterium a liztejlátás kiutalásánál, mert meggyőződése szerint a rendeletet a hatósági közegek nem fogták fel helyesen és így a tulszigoru osztályozás folytán sokan kimaradháltak az ellátatlanok sorából.

— **Miért táncolnak Kecskeméten a butorok.** Kecskemétről kapjuk a hírt, hogy a kecskeméti Pásztorutca 8 számú ház ismeretlen okból egyszerre négy helyen kigyuladt. A rejtélyes tüzeset mozgásba hozta a kecskeméti fantáziáját. Földgázzal beszélték, amely pajzán jókedvében nemcsak a házat borította lángba, hanem a butorokat is megzavarta és veszett táncot járatott velük a szobában. Egy vadászfegyvert — állítólag — se szó, se beszéd, lekapott a falról és a szoba közepére vágta. Sokat tapasztalt, öreg asszonyok már nem hitték el a földgázmesét. Tüstént kisütötték, hogy az egész butortáncolatás titokzatos szellemek munkája, akik nem férnek a bőrükbe és így ijesztgetik a késő utódokat.

— **Köszönetnyilvánítás.** Gróf Bethlen István miniszterelnök Roszjarovitz János táncolnítóhoz az alábbi levelet intézte: „Az Oroszországban levő hadifoglyaink és tulszaink hazaszállítás költségeire táviratilag küldött 1000, azaz Egyezer koronás adományért őszinte köszönetet mondok.”

— **Keresethez jutnak a munkanélküli mezőgazdasági munkások nagyatádi Szabó István földmivelésügyi miniszter ujabban kibocsátott ama rendeletével, hogy az Alföldön az összes árvízszabályozó munkálatokat azonnal megkezdik.**

— **Felállkozó.** Sárkány János őrnagy (Szarvas) és Szrnka György igazgatótanító (Albertirsa) kéri volt osztálytársaikat, kik Szarvason 1896. évben érettségiztek, vagy tanítói oklevelet szereztek, közöljék címüket és hogy augusztus 25-én délelőtti 9 órakor a főgimnázium VIII-ik osztályában megjelenhetnek-e?

— **Takarmánynövények nemesítése.** Igen helyesen, most már a kisebb gazdaságokban is nemesíteni kezdik a fűféle takarmánynövényeket, hogy nagyobb temést lehessen elérni s így kiterjeszteni s megerősíteni a magyar állattenyésztés alapjait. Katasztrális holdanként 15—20 métermázsra, szénával is több termést lehet elérni nemesítés útján. A fűféléket nemesítik már Magyarországon Árpádhalmán, Kompolton, Eszterházában, Zalaszentgróton, Hatvanban és előkészítés alatt van a nemesítés Tolnaozorán. Ezekről a helyekről gazdáink majd nemesített takarmánynyetőmagvakat vásárolhatnak és ezekkel beállíthatják a takarmánynövények okszerű termesztését a szántóföldön.

— **Megállapították a gabona kiörlési arányát és a liszt hatósági árát.** A kormány a jövő gazdasági évre július harmincegyedikétől kezdődőleg megállapította, hogy a közfogyasztás céljára szánt terményekből milyen örlemények állíthatók elő. A nem malomüzemek a régi szabályoknak megfelelően előállított és még raktáron levő hatósági örleményeket továbbra is árusíthatják. A két százaléknál nem több idegen keveréket tartalmazó 76 kilogrammos búzát a korpa és hulladék lerovása után nyolcvanegy százalékra kell kiörlni s a minőséget a Futura határozza meg. Darát és finom tésztaisztelet husz százalék erejéig szabad örölni, de dara legfeljebb az egész mennyiség két százaléka lehet. Főzlisztet, amely

a régi kettes számú lisztnél nem durvább, a buzamennyiséget husz, az egyfajta kenyérlisztelet hármincöt, a takarmánylisztelet hat százalékig örlik. A hetvenhat kilogrammnál nagyobb súlyú búzából fél-fél kilogrammál több finom tésztaisztelet készíthető a hektoltersúlykülönbözlet minden kilogrammja után. Ha hatvanhat kilogrammnál kisebb fajsúlyú a buza, akkor ugyanilyen arányba kevesebb finom tésztaisztelet lehet örölni. Rozsból és kétszeresből a feldolgozott mennyiség hetvenöt százalékának megfelelő egységes minőségű kenyérlisztelet és három százalék takarmánylisztelet örölnek. Ha azonban a fajsúly hetvenegy kilogrammnál több vagy kevesebb, akkor fél-fél kilogrammnál változik a kenyérlisztelet aránya a hektoltersúlykülönbözlet minden kilogrammja után. A megengedett legmagasabb koptatás és porlás egy és fél százalék lehet. A búzából, rozsból és kétszeresből előállított hatósági lisztéri a közvetlen fogyasztást szolgáló forgalmon kívül a legmagasabb ár: buzadaránál és finom tésztaiszteletnél 20 korona, főzlisztnél 14 korona, egyéb lisztél 5 korona. Az árakban benne van a szállítási költség a rakodó állomáshoz, de zsák nélkül. A vételár hitelezésénél hat százalék kamat követhető.

— **A győztesek „konszolidációja.”** Északamerikában öt milliónál több munkanélküli van, ami az összes munkások 30 százalékát képezi. Ezzel szemben minálunk országos átlagban a 10 százalékot sem haladja meg. A newyorki magyar kereskedelmi kamara ezokból óva inti a munkásságot az Amerikába való kivándorlástól.

— **Tizszeresére emelték az értékhatárt a mezőgazdasági és más munkaviszonyokból felmerülő követeléseknél.** A kormány rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben a munkaadók és mezőgazdasági munkások, a gazdasági magánvállalkozók és segédmunkások, dohánytermelők és dohánykertészek, gazdák és gazdasági cselédek közötti jogviszony szabályozásáról, továbbá a vizimunkálatoknál az ut-, vasutépítésnél alkalmazott napszamosokról és erdőmunkásokról szóló törvénycikkeken megállapított 100 korona értékhatárt tizszeresére emeli fel. Így az említett törvényekkel szabályozott ügyekben felmerülő kártérítési követelések akkor tartoznak a közigazgatási hatóságok hatáskörébe, ha a követelés egyénenként ezer koronát meg nem haladó kártérítésre irányul. Ha a követelés ezer koronát meghalad, a rendes bíróság illetékes. A rendelet, mely azonnal életbe lép, nem irányadó olyan perekben, ahol a felperes keresetlevelét a rendes bíróságnál már beadta. Ellenben irányadó azokban az ügyekben, ahol a fél követelését a rendelet életbelépése előtt a közigazgatási hatóságnál érvényesítette.

Négymillió éhező ember vonul Moszkva felé.

Volga vidékéről négymillió éhező ember van uton Moszkva felé. Az országutakat és a mezőket egészen ellepik a kétségbeesett vánszorgó emberek, akik között borzalmasan pusztít a kolera. Az egészségügyi személyzet teljesen tehetetlen, mert már az ápolók is megbetegedtek, sőt azok a vörös katonák is, akiket nagy csapatokban küldtek ki, hogy az éhező milliókat feltartóztassák.

Az utak mentén valóságos hullahegyek emelkednek. A vörös hadseregben nagy izgalom támadt ezeknek a szörnyű eseményeknek a látára és a vörös katonák nagy része egyáltalán nem hajlandó a Moszkva felé vonuló éhínségesekeket feltartóztatni.

Eladó egy jókarban lévő használt kerékpár I. ker. 9. sz. alatt.

I. ker. 17. számú ház
eladó. Ugyanott eladó butorok.

Községi ügyek.

X. Közgyűlés. Képviselőtestületünk a múlt szombaton délelőtt és folytatólag délután közgyűlést tartott. Napirend előtt az előjáróság indítványára egy bizottságot küldtek ki, melynek feladata községünk fennállása jövő évi 200 éves fordulójának megünneplését előkészíteni.

A kenderáztató ügyével kapcsolatban Tóth Lászlónak, a szarvasi kisgazdák és földművesek pártköre társelnökének kérelmére a kenderáztatási díjakat leszállították 50%-al akként, hogy a már befizetett kenderáztatási díjakból e %-on felüli összeg visszafizetendő. Ugyancsak 50%-al lettek leszállítva a mázsálási díjak is.

Nagy jelentőségű ránk nézve az 1921. évi közpénzügyi pótköltségvetés elfogadása, melynek eredményeként községi pótdadónkra ez évben az I. csoportban 63%-ot, a II. csoportban 26%-ot, a III. csoportban 38%-ot kell még ráfizetnünk.

Nem kevésbé jelentős a közgyűlés azon határozata, mellyel a község gyenge lábon álló pénzügyi viszonyainak orvoslására egy pénzügyi szakbizottságot küldött ki, amelynek különös feladata javaslatot tenni a község azon épületeinek értékesítése tekintetében, amelyeknél a ráfordított költség éppen nem áll arányban a jövedelemmel. Ilyenek például az „Árpád“, fürdő, jéggyár stb.

A fontosabb tárgyak közül megemlítjük még, hogy a közgyűlés 20 évre bérbeadott a Strasser és König cégnek raktárépítés céljára a vasutállomás közelében egy 554 négyzetöles telket. Évi bér 10 mázsa buza, vagy ennek mindenkor piaci ára. Ha 20 év után a bérletet nem hosszabbítják meg, úgy a községnek joga lesz a felülepítményt a szakértői becsléssel megállapított árban megváltani.

X. Marad vagy megy a csendőrtanszakasz. Az ipariskolának szüksége lenne már helyiségeire, amelyekben most a csendőrtanszakasz van elhelyezve. Viszont, ha e helyiségeket az iskola foglalja el, más alkalmas hely hiányában a tanfolyamnak kellene elmenni Szarvasról, ami közbiztonságunkra nem lenne kedvező, de nagy anyagi megterhelésünket is jelentené. Meri bizonyos, hogy megfelelő karhatalom nélkül nem maradhatunk. Ha tehát a csendőrtanszakasz elmenne, kellő létszámú rendőrséget kellene felállítani, a melynek felruházása, felszerelése, fizetése körülbelül egy millió korona új kiadást jelentene. Ezzel szemben kilátásba lett helyezve, hogy amennyiben a tanszakasz itt megmaradhat, úgy nemcsak a belső, de a külső, tanyai biztonsági szolgálat ellátásában is segédkezni fog. A kérdés legjobb megoldása végett egy bizottság lett kiküldve, a mely a szegedi körletparancsnokság felhatalmu megbízottját már meg is hívta ez ügybeni értekezletre.

Egyház. Iskola.

Az iskolai mulasztásokról.

Julius 28-án hirdettetett ki az 1821. évi XXX. törvénycikk az iskoláztatási kötelezettség teljesítésének biztosításáról.

A törvénycikk 15 §-ból áll, melyek közül az első 8 § a tankötelezettségről, a többi 7 pedig az iskolai mulasztásokra vonatkozó intézkedésekről szól.

Alábbiakban az iskolai mulasztásoknál való eljárást ismeretjük.

Az elsőfoku iskolai hatóság (gondnokság, iskolaszék) köteles gondoskodni arról, hogy hatáskörébe tartozó iskola (iskolák) minden tanítója a tanév első két hónapjában hetenként, később kéthetenként kimutatást készít a mulasztásokról; a kimutatásban feltüntetendő, hogy a gyermek hány félnapot vagy istentiszteletet mulasztott igazolatlanul.

A kimutatás alapján az elsőfoku iskolai hatóság első alkalommal a következőkre utalással sürgősen megintja és írásban felhívja a gyermek gondviselőjét arra, hogy a gyermek rendes iskoláztatásáról azonnal gondoskodik.

Ha az intés és felhívás hatástalan marad s a gyermek a tanév folyamán mint igazolatlanul mulasztó másodizben kerül a mulasztási kimutatásba, gondviselőjét a községi előjáróság pénzbírsággal bünteti. Ez a bírság minden elemi népiskolai gyermek után annyiszor négy korona, ahány félnapot igazolatlanul mulasztott; ha pedig a gyermek harmad izben is igazolatlanul mulaszt, minden elmulasztott félnap után nyolc kor.

Minden, másodizben igazolatlanul mulasztó továbbképző (ismétlő) népiskolai tanuló után ötven, harmadszori mulasztó után száz korona a bírság az elmulasztott félnapok számára való tekintet nélkül.

Az a gondviselő, akinek gondozására bízott gyermek igazolatlanul mulaszt és ezért a tanév folyamán negyedszer is felvétetik a mulasztási kimutatásba, kihágást követ el és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ez a pénzbüntetés behajthatatlanság esetében elzárásra is átváltoztatható.

Kihágást követ el az is, — aki e törvény végrehajtására hivatott iskolai és közigazgatási szervek ily irányu rendelkezésének bármi módon ellenszegül, azt megghusítja avagy a megghusításban közreműködik. Ez a kihágás egy hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Az első foku rendőri büntető bíróság köteles az eljárást a feljelentés beérkezésétől számított öt napon belül megindítani.

A kir. tanfelügyelő a jelen törvénybe ütköző kihágások miatt indított rendőri büntető eljárásban a szakképviselő jogait gyakorolja. A rendőri büntető bíróság a kir. tanfelügyelőt az eljárás megindításáról értesíti a tárgyalásokra meghívja és vele határozatait közli.

Azoknak a gyermekeknek a jegyzékét, kiknek gondviselője a kihágást elkövette, a szükséges gyermekvédelmi intézkedések megtétele céljából a községi előjáróság esetről esetre közli a fiatakoruak bíróságával.

Az e törvény alapján kirótt és behajtott bírságok, pénzbüntetések és rendbíróságok teljes egészükben az iskolába járó szegény gyermekek segélyezésére fordítandók, még pedig a bírságok és pénzbüntetések azon község szegény tanulóinak javára, a mely községből azok behajtottak. A befolyt összegek felhasználásáról kötelesek az elsőfoku iskolai hatóságok minden tanítási év végén szabályszerű számadásban a közigazgatási bizottságnak elszámolni.

A segélyezés szükségét és mértékét a rendelkezésre álló anyagi eszközökhöz képest az elsőfoku iskolai hatóság a tanítóval, illetőleg tanítói testülettel egyetértőleg állapítja meg, de a segélyezés csakis természetben (tankönyvek és taneszközök, ruházat, cipő, beteg gyermekeknek gyógyszer stb.) történhetik.

* **Az iskolások templomba járása.** A legújabb iskolai törvény szerint úgy az elemi, mint az ismétlő iskolások a vasár- és ünnepnapokon kötelesek az istentiszteleteken megjelenni, esetleges elmaradásukat igazolni. Az igazolatlanul mulasztók gondozói pénzbírsággal sújtandók.

* **Az oktatás időtartama** tanévenként tíz hónap. Ez alól azokra az iskolákra nézve, melyek tanulóinak többsége földmiveléssel foglalkozó szülők gyermekeiből kerül ki, a vallás- és közoktatásügyi miniszter tehet kivételt annyiban, hogy a tíz hónapban megállapított szorgalmi időt az első foku iskolai hatóság (gondnokság, iskolaszék) kérelmére és a törvényhatósági közigazgatási bizottság javaslatára, a helyi viszonyok alapos mérlegelése után legfeljebb két hónappal megvidítheti.

* **A tanulás meghosszabbítása.** Ha a gyermek az elemi népiskolai oktatásra megállapított 6 év alatt a tanítási tervben kitűzött ismereteket nem sajátította el, a tanítótestület (tanító) előterjesztésére az elemi népiskolai oktatás köteleességét az elsőfoku iskolai hatóság (gondnokság, iskolaszék) javaslatára a kir. tanfelügyelő — a továbbképző (ismétlő) iskoláztatási kötelezettség érintetlenül hagyásával — egy, esetleg két évvel meghosszabbíthatja.

Vásárolunk mindenféle

GABONÁT

ELADUNK mindenféle mezőgazdasági eszközt

„FUTURA“

BÉKÉSMEGYRI KIREDELTSÉGE

BÉKÉSCSABA, Kossuth-tér 8.

— Telefon 88. és 154. —

Helyi megbízott:

A Szarvasi Gazdák és Iparosok Szövetkezeté.

— Telefon: 46.

3—13

Előadások. Mulatságok.

** **Táncmulatság.** A MOVE-SZTAC folyó hó 7-én, vasárnap este 9 órakor az Árpád-szálló összes helyiségében zártkörű táncmulatságot rendez, amely iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a mulatság igen fényes sikerűnek ígérkezik.

EGYESÜLETEK.

(Az Ébredő Magyarok Egyesülete) ez uton tudatja a község keresztény lakosságával és intézményeivel, hogy a Mezőturra tervezett tiszántuli országos ünnepség közbejött politikai bonyodalmak: Nyugat-magyarország átadása, Baranya kiűritése miatt bizonytalan időre elhalasztatott, de az előkészületek serényen folynak tovább. Akik a lovas bandériumban részt kívánnak venni, a legközelebbi alkalomra legyenek készenlétben. Az ünnepségre — melynek pontos idejét közölni fogjuk — a rendezőség szorgalmazza a különvonatot is.

(A szarvasi központi szeszfőző szövetkezet) a múlt vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen megválasztottak igazgatósági tagokul: Marsal Soma, Kis Mihály, Kondacs Pál, Kondacs András, Janurik M. Pál, Belopotoczi István, Kasnyik János, Kis János (turi), Molnár János, Oszterland Gyula; felügyelő-bizottsági tagokul: Bugyis Andor, Hajas István, Simon János, Janurik György, Paulik Pál, Krsnyak Mihály, Szakács István, Réthy Vilmos, Dr. Plavetz Béla.

Közigazdaság.

A földmivelésügyi miniszterium termésjelentése. A földmivelésügyi miniszternek jul. 29-én zárt jelentése alapján hivatalosan közlik, hogy a legutóbb kiadott várható terméseredmény buzában 466 ezer mázsával javult, úgy, hogy az ideai buzatermés kb. 12 millió mázsára mondható. Rozs, amely jó, körülbelül 3,100.000 és árpa, amely gyenge 4,497.000 mázsa várható. A tengeri és burgonya állása legutóbb kedvezőtlenre fordult.

Pályázati hirdetés.

A szarvasi róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet a következő munkálatokra:

A vegyes iskolánál (Krakó) tető és kémény javítása, oszlopok malterozása, lépcsők kijavítása.

Fiu iskolánál a disznóól rendbehozása. Leányiskolánál a folyosó átrakása, az iskola hátsó részének bevakolása.

Pályázók költségvetéseiket legkésőbb 7-én, vasárnap d. u. 4 óráig nyújtják be az iskolaszék elnökségéhez.

Regényesarnok.**A granadai rózsza.**Irtá: **Jean Rameau**

(29)

— Most pedig menjen a portáshoz, a hol megtalálja azt az öltözéket, melyet zár-dába léptekor viselt. A csuhát hagyja nála. . . S most áldja meg az égl!

Néhány óra múlva az országuton találta magát, kalappal fején és polgári öltözetben.

Másnap reggel, mikor Sartilly kisasszony és nagynénje visszajöttek a misérőt, nagyon meg voltak lepve, hogy az országuton, épen fele uton a zárda és a kastély közt, egy embert láttak mozdulatlanul ülni.

— De hisz ez a fiatal trappista, aki tegnap nálunk volt! — kiáltott bámulva Genovéva.

— Nincs már rajta a irátsuha — mondá nem kevésbé meglepetve Manzanil asszony.

Közelebb mentek a mozdulatlanul ülő alakhoz.

Mikor Lázár meglátta őket, felállott.

— Jó napot, uram! — szólította meg Genovéva — miféle viselet ez? Tán nem tagja már a zárdának?

— Nem, kisasszony — hebegett Lázár és lesütötte tekintetét — elkergettek tegnap Márton miatt.

— Igazán? S hol töltötte az éjszakát?

— Itt a fák alatt.

— S hol szándékozik ezentul lakni?

— Még nem tudom — válaszolt alig hallható hangon a volt trappista.

A viatal leány végignézett rajta, aztán így szólt:

— Jöjjön velünk Bontucpbe, majd foglal-kozzunk sorsával,

Lázár engedelmesen követte a két nőt.

Folyt. köv.

Meghívó.

A Szarvasi Gazdák és Ipa-rosok Szövetkezetének

Szarvason, 1921. augusztus hó 17-én d. u. 4 ó-akor a Szarvasi Takarékpénztár nagy-termében tartandó

Rendkívüli közgyűlésére

a tisztelt részvénytulajdonosokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

Három igazgatósági tag és két igazgató-sági póttag választása a csonka időre. Szarvas, 1921. augusztus hó 3-án.

Placsó István, elnök.

FIGYELMEZTETÉS Az alapszabályok 20. §-a alapján, ha ezen közgyűlésen határozatképes szám nem jönne össze, ugy augusztus hó 24-én újabb meghívó nélkül tartandó közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes a fenti tárgysorozatban felvett tárgyak felett.

A meghatalmazások 24 órával a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál leteendő.

Eladó ház. Fekete Bernát II. ker. 277. számú háza eladó. Értekezni lehet ugyanott. 1—4

Eladó 20 kishold jötermő szántó föld 200.000 koronáért. Értekezhetni a helyszínen **András György** tulajdonossal Nagyszénás-Ujpuszta.

Egy gazdasági pony-va eladó. Cim a kiadóhivatalnál megtudható. 3—?

Andrássy Dezső és Társa

építészeti vállalati és szállítási irodája SZARVAS, I. KERÜLET 144. SZÁM.

VÁLLAL: építeltervezést és felépítést, háztartározást, épület átalakítá-sokat, gyár és raktár építke-zéseket.

SZÁLLIT: meszet, cementet, homokot, téglát, burkolólapokat, kavicsot, kátránypapírt, gipszet, épület-fát, palát, fedélcserépet, tűzifát és szenet. Házat, telket keres vevői részére.

KERESKEDÉS: Piac térről község házával szembe, Beliczey-ut 115. sz. (volt Lusztig házba) helyez-telett át. 13—13

Eladó ház. Gerhát György IV. ker. 13. sz. Ugyan-ott egy szoba butor is eladó. 2—3

Hentes üzletemben

naponta

FRISS VIRSLI

és szafaládé kapható, melyet Budapestről di-rekt e célra hozatott gépemmel készítek.

Mindenféle hentesáru.

Sertéshus, juhhus napiárakon. **Áruk** kívánatra házhoz szállítatnak.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

GYURIK GYÖRGY

hentesmester.

GUTTMANN LAJOS GÉPMŰHELYE

VOLT KARDOS ÉS GUTTMANN GÉPMŰHELY

Új és legmodernebb szerszámgépekkel a legjutányo-sabban készít:

Mindenemű vas és fémmipari munkát.

Törzscikkek gyártását elvállalja.

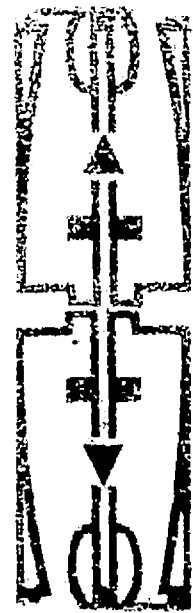
Autogén hegesztés és vágás a legjutányosabban.

A cseplési idő alatt raktár-ól szállít mindennemű gép-alkatrészt, csapokat, szelepeket, komplett dugattyút, gyűrűket, csapágyat, teljes vezérmű raktáron, dobko-sár, gépszij, szelepek, stb.

Csapágyak kiöntése és esztergálása.

Az új gépekkel felszerelt műhelyben bérmunkák is végezhetők.

Mindenemű lakatos munkák pontos és jutányos készítése!

7—26

Teljes kazán felszerelés!

Kazánkovács munkák a legjutányosabban és felelős-séggel végeztetnek!

Gépek átalakítása, teljes magánjáró öntvények raktáron.

Összes gép- és motor szerelési munkák!

Malmi munkák pontos, gyors és jutányos végzése!

Aratógéprészek és mindennemű mezőgazdasági gépek javítása és készítése. Az őszi megnyíló mezőgazda-sági gépraktárban kaphatók lesznek az összes mező-gazdasági gépek és eszközök, ökék, vetőgépek, mor-zsolók, darálók, boronák, stb., melyek már most előjegyezhetők.

Elvállal gazdaságok és műhelyek berendezését.

Veszek és eladok mindennemű gépet!**Fehér Kereszt drogéria**

NAGYTRAFIK MELLETT, BELICZEY-UTON.

A NYÁRI HŐSÉG ROPPANT

pusztítja az apró jószágot. A baromfi és sertésvész ellen minden háztar-tásnak biztos védekezés a *Kurtin baromfi vész elleni szer.* Kap-ható kizárólag a *Fehér Kereszt drogériában* a nagytrafik mellett. Ugyanott kaphatók az összes háztartásban és gazdaságban nélkülözhetetlen cikkek, u. m.: benzin, tüzkő, ruhafesték, tejoltó, kreolin, sósav, karbolsav, rum, cognac, tea, kakaó stb. A legdrágábban vesszük meg üres gyógy-szeres üvegeit, kenőcsös tégelyeit és egyéb mindenféle üvegeit, ha azo-kat tisztán kimosva beszállítja a drogériába. 9—12